

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 840 Lej.
Fél évre 420 Lej.
Negyed évre 210 Lej.
Havonta 70 Lej.

Hirdetések díjszabás szerint.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Negyvenhét megyében győzött az ellenzék.

A mezőgazdasági kamarai választás eredménye. — Harmincnégy kerület a liberálisoké. — Lemondott egy prefektus. — Minisztertanács a választások után.

(Saját tudósítónktól.) Ma már ismeretessé vált a mezőgazdasági kamarák választásainak végleges eredménye az ország összes vármegyében. A most beérkezett távirati jelentések az ellenzék győzelméről számolnak ugyan be, de ez a győzelem nem olyan nagyarányú, mint azt az első híradások alapján hitték.

A ma befutott első jelentések 38 vármegyében ellenzéki, 34 vármegyében liberális és négy megyében averescanus győzelemről számoltak be, míg ezzel szemben a késő esti órákban érkezett végleges és hiteles jelentés szerint 42 megyében győzött az egyesült nemzeti és parasztpárti listája, huszonkilenben a liberálisoké és négyben az averescanusoké. Máramaros és Szatmár megyékből még nem érkezett ugyan be a hivatalos jelentés, de megbízható magánforrásból származó értesülésünk szerint ezekben a megyékben a liberális lista aratott győzelmet.

Összesen hetvenhat vármegyei választókerületről van szó, amelyek közül a *nemzeti-parasztpárti lista* a következőkben győzött: Roman, Caliacra, Ialonița, Botoșani, Covurlui, Ilfov, Tulcea, Muscel, Dimbovita, Vlasca, Constanta, Putna, Romanati, Mehedinti, Dolj, Neamt, Balti, Hotin, Ismail, Timis-Torontal, Arad, Caras-Severin, Suceava, Braila, Hárómszék, Rimnicul Sarat, Soroca, Cetatea Alba, Cahul, Fogaras, Gura Humorului, Radauti, Campu Lung, Szilágy, Alsófcher, Cojocna. *A liberális lista*: Durostor, Arges, Valcea, Chisinau, Buzau, Gorj, Zastavna, Vascauti, Szeben, Brassó, Naszód, Bacau, Tecuci, Tutova, Vaslui, Dorohoi, Falciu, Tighina, Suceava (két Suceava-megye van. A szerk.) Vismita, Cotmanii, Tarnava-Mica, Tarnava-Mare, Bihar. *Az averescanus-lista*: Orhei, Siret, Teleorman és Jasi-megyékben győzött. Cernauti, Storoineti, Prahova, Doboca, Muresul, Turda-Aries, Csik, Udvarhely, Hunyad, Máramaros és Szatmár megyék állásfoglalá-

sa részleteiben nem ismeretes.

Végül a különböző ország-részek szerint osztályozva a választás eredményét, megállapítható, hogy az egyesült paraszt és nemzeti pártok listája a régi királyság husz, Bukovina hat, Bessarabia hat, Erdély tíz, a liberálisok a régi királyság 11, Bukovina 5, Bessarabia 2 és Erdély 11 kerületében, az Averescan-féle néppárt listája a régi ki-

rályság három és Bessarabia egy kerületében győzött.

A választások eredménye a fővárosban is nagy meglepetést keltett. A kormány ma délután öt órákor minisztertanácsot tartott, amelyen a mezőgazdasági kamarai választásokat tárgyalták meg és a tárgy körül rendkívül élénk vita fejlődött ki. A választási eredmények első hatása, hogy Sorescu, Prahova megye prefektusa benyújtotta állásáról való lemondását, mert körletében az ellenzéki lista győzött. A parasztpárt ma este Bucurestiben nagy bankettet adott a kamarai választásokon aratott győzelem megünneplésére.

Károly trónörökös Aradra jön. — A magyarországi nagy pénzhamisítás. — A sikkasztó pénzügyi tisztviselők újabb bűnei. — Négy petíció az arad-megyei választás ellen. — Vasuti szerencsétlenség Brassó mellett. — Vizsgáznak a kisebbségi tanerők. — Mit csinálnak a „nagy idők nagyjai”? — Felfedező uton Aradmegyében. — Rettenetes orkán Szabadkán.

A külügyminisztérium zsarolásnak tüntet fel a magyar panaszt.

A Viitorul mindenben irredentizmust talál. — A szászvárosi református kollegium ügye és a Népszövetség

(Bucuresti, augusztus 27.) A külügyminisztérium jelentése szerint a szászvárosi kollegium épületét annak tulajdonosai saját akaratukból adták bérbe a közoktatásügyi minisztériumnak. A Népszövetséghez intézett panaszt a bérbeadás ügyében folytatott tárgyalások ideje alatt terjesztették elő, mert esetleges rekvirálástól tartottak és a panasz nagyobb bérösszeg elérésére alkalmas zsarolási eszköznek tekintendő. A Népszövetség előtt előreláthatólag be fog bizonyulni a kisebbségi panasz alaptalansága. A *Viitorul* a külügyminisztérium kommunikéjével kapcsolatban azt írja, hogy a Népszövetséghez benyújtott panasz irredenta propaganda célokat szolgál.

Ez a híradás az erdélyi magyarság körében bizonyára mély

elkeseredést fog kelteni. A magyar kisebbség a választás alatt becsületesen állta a paktumot és a legkevesebb lett volna, amit a kormánytól elvárhat, hogy a szászvárosi református kollegium ügyét igazságosan kezelje és ha már nem adja vissza az intézetet, legalább ne igyekezzék a magyarságot most zsarolónak feltüntetni. A *Viitorul* tendenciózus megjegyzése hidegen hagyja a magyarságot. Már megszoktuk, hogy a félhivatalos organum minden jogos megmozdulásban és alkotmányos tiltakozásban irredentizmust lát.

Francia

engedékenység a németek iránt.**Páris már nem ragaszkodik mereven a versaillesi szerződés érintetlenségéhez.**

(Berlin, augusztus 27.) A német választjegyzéket tegnap küldték el Párisba, ahol ma fog megtörténni a jegyzék átadása. Ezutal még csak formális jegyzékről van szó, mert a német kormány ebben csupán azt jelenti be, hogy kész szóbeli tárgyalások kezdésére és jelzi, hogy a tárgyalásokra Gausch osztályfőnököt küldi ki. A jegyzék kifejti, hogy nincsenek a jegyzék visszautasítására, amelynek csak az a célja, hogy a megkötendő szerződésről informálódjanak és a tény és joganyagot előzetesen tisztázzák. Ugy tudják, hogy Gausch a jogi kérdések komplexumának tisztázására már hétfőn Londonba utazik. A biztonsági kérdés diplomáciai tárgyalásába ezzel szünet is áll be, amit jellemez az a körülmény is, hogy Luther kancellár ma többhetes szabadságra utazott. A hangulat nem mondható pesszimisztikusnak. Elismerik, hogy a francia jegyzék enyhébb az eddigiekénél és szembetűnően árulja el a megegyezésre való törekvést Nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy Franciaország nem az eddigi merevséggel szól a versaillesi békeszerződés érintetlenségéről, hanem kijelenti, hogy Franciaország tudatában van a népszövetségi alap szabályok ama pontjának is, amely a fennálló szerződések megváltoztatására módot ad. A párisi sajtó a német jegyzékről kedvezően ír. Kiemeli annak békülékeny hangját és hangsúlyozza, hogy egyik fél sem áldozza fel az eddigi jegyzékváltás során hangoztatott francia elveket.

Kitűzték a Beniczky-ügy főtárgyalását.

Budapestről táviratozzák: A főtárgyalást Beniczky Ödön ügyében a budapesti törvényszék szeptember hó 2-ára tűzte ki. A tárgyalást a nyilvánosság kizárásával tartják meg. A törvényszék elrendelte Beniczky összes vallomásainak felolvasását, amelyek egyrészt a volt belügyminiszter az „Az Ujság”-ban már nyilvánosságra hozta. Ezek a vallomások titkosan lesznek kezelve a bíróság előtt.

Negyvenezer lejes lopás az aradi kisvasuton.

Amikor a kalauz kaja a zsebmetaszt.

(Saját tudósítónktól.) Megdöbbentő vakmerőséggel elkövetett zsebtolvajlás történt ma délelőtt az aradi közuti vasuton. Egy bőrkereskedő zsebéből kiloptak harminckilenc ezer száz lej készpénzt és egy Banca Nacionalához címzett tizezer lejes kifizetési utalványt. A nagyszabású zsebtolvajlás részletei a következők:

Vass Jenő str. Metiana (Förrei)-ucai bőrkereskedő a Crisan (Karolina)-ucai sarkán ült fej a kisvonatra, zsebében 39.500 lejjel és egy tizezer lejes csekkkel. A vonat körülbelül a városháza elé ért, amikor a kalauz jegyet adott Vass Jenőnek. A bőrkereskedő egyik kocsijelzőjével tartózkodott és mellette egy magas borotvált arcú fiatalember állott. A pénz és az értékpapír a kabátjának külső zsebében volt és amikor a jegy árát nadrágja zsebéből kivette, úgy vette észre, mintha valaki megrántotta volna a kabátját. Ebben a pillanatban a borotvált arcú fiatalember leugrott a mozgásban levő kisvasutóról. Vass Jenő még akkor nem sejtette, hogy a fiatalember magával vitte a pénzt, csak akkor döbbsen meg, amikor a vonat megállt a városháza előtt és ösztönszerűleg kabátja zsebébe nyulva észrevette, hogy hiányzik a pénze. Még nem telt el egy perc, hogy a tolvaj leugrott a vonatról s a meglopott kereskedőnek első volt keresésére indulni. Az ügyes zsebtolvajnak azonban nyoma veszett. Vass Jenő a rendőrségre sietett, ahol jelentést tett a tolvajlásról. A rendőrség azonnal bevezette a nyomozást és még a délelőtt folyamán kihallgatták a vonatkísérőt, aki rendkívül érdekes felvilágosítást nyújtott. A vonatkísérő jelen volt a zsebtolvajlás elkövetésénél és jól megfigyelte a tolvaj fiatalembert. Elmondotta, hogy az elegánsan öltözött idős már régen gyanús előtte, de nem volt alkalma nyíltan fellépni ellene. Ugyanis amikor az idős utazott a kisvonaton, rendszerint történtek apróbb-nagyobb lopások. A tolvaj olyan ügyesen működött, hogy sohasem lehetett rajtakapni. A kalauz kijelentette még, hogy a tolvajt feltétlenül megismeri, mert jól megjegyezte arcát. A rendőrség körtáviratot intézett a környéki csendőrségekhez és megadta a tolvaj személyleírását. Remény van arra, hogy a zsebtolvaj rövid időn belül kézre kerül.

A magyarországi nagy bankóhamisítás

A rendőrség nemzetközi pénzhamisító banda után nyomoz.

(Budapest, augusztus 27.) A Sátoraljaújhegyen felfedezett pénzhamisítás ügyében ma újabb fordulást állott be. Mint ismeretes, Friedländer Sámuel kereskedőt, az olaszliszka csodarabbi fiát őrizetbe vették, mert hamis egymillió koronás bankjegyeket hozott forgalomba. Friedländer a debreceni ügyészségen tett legutóbbi vallomásaiban azt állítja, hogy a hamis milliós bankjegyeket leendő apósától kapta hozományi előleg fejében és ezekből eddig körülbelül száz darabot adott ki. Azt is hangoztatta, hogy apósa ezeket a hamis bankjegyeket Friedländer Lipót újpesti ke-

reskedő útján adta át neki, aki különben unokabátyja. A nyomozás megállapította, hogy Friedländer tényleg tartott fenn érintkezést újpesti unokabátyjával. A budapesti rendőrség most átiratot intézett a debreceni ügyészséghez, amelyben kéri Friedländer Sámuel Budapestre kísérését, hogy szembesíthessék unokabátyjával, aki tagad. A nyomozó hatóságoknak az a véleményük, hogy a két Friedländer egy nemzetközi pénzhamisító banda tagjai és ők hozták forgalomba a hamis cseh koronákat, lengyel zlotykat és a Romanov rubelket is.

A jegyzői tanfolyam végzettjei aljegyzői állásokat kapnak.

Aradmegyében 48 aljegyzői állás üresedett meg.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi jegyzőiskola néhány héttel ezelőtt fejezte be évről-évre vizsgálatait, amelyekben a legtöbb vizsgázó megfelelt és ezzel az iskola a legjobb eredményt mutatta fel. A végzett és sikerrel vizsgázott növendékek legnagyobb része azonnal megkapta a lépéseket kinevezése s végleges elhelyezkedése érdekében. Aradmegyében eddig 48 aljegyzői állás volt üresedésben és ez a körülmény készítette annak idején a megye vezetőségét arra, hogy Aradon jegyzői tanfolyamot létesítsenek. A jegyzői tanfolyamot végzetten a vizsga eredményének kihirdetése után megkapták a lépéseket elhelyezkedésük

érdekében, ami már a legtöbbször számára sikerült is. Aradmegyében azonban csak tizenhatan pályáztak és ezek kinevezési okiratait most készülték el. A kinevezéseket a prefektus írja alá, azonban eddigi elfoglaltsága és bucurestii utazása miatt az aláírások halasztást szenvedtek s csak néhány nap múlva kerülnek aláírásra és akkor közlik ezeket a nyilvánossággal is. A tanfolyam többi végzett növendéke Bihar- és Hunyadmegyékbe pályáztak s alig néhányan vannak, akik egyelőre megmaradnak régi állásaikban és most még nem kívánják használni a tanfolyam elvégzésével nyert diplomáikat.

Mit csinálnak a „nagy idők nagyjai“?

Hogyan énekel a volt főhercegek, hadvezérek, tábornokok, miniszterek, államférfiak.

(Bécsi tudósítónktól.) Az összemérés után egy ideig a közönség még érdeklődéssel kísérte, mit csinálnak a „nagy idők lejtű nagyjai“, az érdeklődés azonban lassan alább hagyott és a háborús korszak nagyságai közül sokan elmerültek a népművelés tengerében. Vegyük sorra azokat, akiknek sor sa kevésbé ismeretes:

Hötzendorfi Conrad haláláról ma számoltunk be. Utóda a vezérkari főnökségben Straussenburgi Arz báró különböző technikai szaklapok munkatársa. Ebből él, mivel román állampolgár lévén, nyugdíját csak abban az esetben kapja a bucurestii kormánytól, ha Romániába költözködne. Arz báró azonban nem tud megválni Bécsből. — **Margittai** Albert báró néhai I. Ferenc József szárnysegéde és életrajz-írója olasz állampolgár lett Trieszt Ausztriától való elszakítása következtében, nyugdíját a római kormánytól kapja, ezenkívül tisztviselője a Rhombus-könyvkiadó vállalatnak. **Berchtold** Lipót gróf, 1914 szeren cséti közeli külügyminisztere az év legnagyobb részét Münchenben tölti. Csehországi birtokán fia gazdálkodik, ő maga, mivel Ausztriában nem mehet, az utóbbi időben szereti hangszólyozni magyar állampolgárságát és végleg Magyar

országon szeretne letelepedni, ahol szintén birtokai vannak. Utóda, **Czernin** Ottokár gróf az összemérés után néhány évig tagja volt az osztrák nemzetgyűlésnek, az utolsó választásokon azonban kibukott és azóta keveset hallani róla. Népszerűtlenségén kívül súlyos tüdőbaja tartja vissza az aktív politikai működéstől. **Potiorek** tábornagy, Bosznia egykori kormányzója és Belgrád első elfoglalója Klagenfurtban él teljes visszavonultságban. — Itt halt meg egy év előtt Boroevics Szvetozár a kassai és budapesti hadtestek, majd az isonzi hadsereg parancsnoka. A világháború egy másik generálisa **Walstatt** Alfréd báró generális egy kereskedelmi cég alkalmazottja Bécsben. Ugyanitt él **Außenberg** Mór báró, a kormánzó győző, aki nagyszabású publicisztikai működést fejt ki különböző bécsi napilapok hasábjain. — **Krausz** Alfréd generális, a caporettói offenzíva vezére az összemérés után mint egyetlen osztrák-magyar generális megtagadta a Habsburgokat, a Hohenzollern-féle pangermanizmus szolgálatába állott és már évek óta legvéresebb szája vezére a bécsi kampókereszteseknek. Meghaltak **Wurm** Vencel generális, aki 1918-ban a szerencsétlen kimer-

telő isonzi offenzívát vezette, mint a VI. hadsereg parancsnoka, **Stöger-Steiner** Rudolf báró, az utolsó hadügyminiszter és **Metzger** tábornagy, Conrad jobbkeze. — **Böhm-Ermolli** generális lengyel állampolgár lett és Krakóban él.

A világ-katakizma első áldozatainak, Ferenc Ferdinánd trónörökösnek gyermekei Ausztriában élnek. **Zsófia** hercegnő férjhez ment **Nostitz** grófhoz. A legidősebb fiú, **Hohenberg** Miksa herceg, akit az utóbbi időben egyesek mint magyar, mások mint cseh trónkövetelőt szerepeltettek, a bécsi tudományegyetem jogi fakultásának hallgatója, öccse, Ernő viszont Gräben a gazdasági főiskola erdészeti osztályán tanul. I. Ferenc József unokája, Rudolf trónörökös és Stefánia főhercegnő, a jelenlegi **Lónyay** Elemér hercegné leánya, Erzsébet tudvalevőleg elvált férjétől, **Windischgrätz** Ottó hercegtől, Bécsben él szerény módon gyermekeivel, akik közül a legidősebb fiú a festészeti akadémiát látogatja. Az a mult hónapban kolportált hír, hogy Erzsébet főhercegnő férjhez megy egy szociáldemokrata képviselőhöz, nem felel ugyan meg a valóságnak, tény azonban, hogy Ferenc József unokája tagja a szociáldemokrata pártnak. **Lipót Szalvátor** főherceg, a volt tüzérségi főparancsnok Spanyolországba költözött, elhoi gyermekeit polgári pályákra készítte elő. Fiai: Antal, Ferenc, József és Károly Madridban az elektrotechnikai pályára készülnek, leánya, **Mária Immaculata** főhercegnő viszont varrni és kalapot csinálni tanul és az egész család számára ő készíti a ruhákat, valamint ő vezeti a háztartást. Miként ismeretes, **Mária Immaculata** kitűnő muzsikuss és „Tizenhét tavasz“ címmel baletet szerzett, a melyet a háború alatt a bécsi Hof oper színe is hozott. **Huga**, Margit főhercegnő a madridi festészeti akadémián nemrégiben fejezte be tanulmányait és megkapta a nagy aranyérmét. Zita császárné fivérei közül **Sixtus** párizsi herceg, aki lengyel király szeretne lenni, a párizsi Sorbonneon a jog- és államtudományok doktora lett. Fivére, **René** herceg, aki valamikor sűrű vendég volt Budapesten, Páris közelében kis birtokot vásárolt és ottan gazdálkodik.

IV. Károly, a tragikus sorsú utolsó Habsburg öccse, **Miksa** főherceg megmósult és Bajorországban gazdálkodik. Az utóbbi időben sokat foglalkoztak a lapok Ferenc Szalvátor fiával, a fiatal Lipót főherceggel, aki lemondott rangjáról. Bécsben él, egyszerű polgárleányt vett feleségül és egy filmvállalat alkalmazottjaként keresi meg a kenyerét maga, felesége és kicsiny gyermeke számára.

Szomere Fál.

— **Marienbad** fürdő kényszerigazgatás alatt. Prágából jelentik: Megemlékeztünk arról, hogy Marienbad fürdő bérleti jogát elvették a magánbérleti társaságtól. Most a csehszlovák kormány a pilseni fürdővezérigazgatóság indítványára kényszerkezelésbe vette a marienbadi fürdőt. Az összes épületeket és minden berendezést az állam zár alá vett. Kényszerkezelők gyanánt kinevezték Sedlicki tárlalomnici főgondnokot és Rybin prágai műszaki tanácsost.

Rettenetes orkán Szabadkán.

Két templomtorony bedőlt. — Ketten meghaltak, hatvanan súlyosan megsebesültek.

Szabadkáról jelentik: A tegnapelőtti rettenetes vihar, — mely Aradon is pusztítva vonult végig — borzasztó pusztításokat vitt véghez Szabadkán és környékén. A vihar pusztításairól csak most érkeznek be a részletes jelentések, amelyek a maga borzalmas valóságában tárják fel a vihar következtében az egész környék pusztulását. Szabadka városában a vihar két templom tornyát döntötte le, több ház összedült, a lezuhló téglák és cserépdarabok számosakat megsebesítettek.

Kara községben épen országos vásár volt és a viharral jött óriási jégeső két környékbeli pásztor, akik nem bírtak fedél alá menekülni a ciklon elől, agyonvert. A jégvihar következtében a vásárosok közül mintegy hatvanan megsebesültek, akiket súlyos sérüléseikkel a szabadkai kórházba szállították. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a sérültek közül hétnek az állapota életveszélyes.

Obecse környékén a vihar hatása alatt mintegy négyszáz darab ló és szarvasmarha a Ferenc József csatornába rohant félelmében és belefullt. Nemesmilliók községben három embert ölt meg a vihar. A zombori alispáni hivatal intézkedett, hogy tisztviselők járják be Bács-Bodrog vármegye területét és a pusztító vihar által okozott kárt írják össze.

Válopör

a „tejszag“ miatt.

Fogas kérdés a pesti törvényszék előtt.

Budapestről jelentik: Nem mindennapi válopéri tárgyalást tartottak a budapesti törvényszéken. N. J. budapesti kereskedő válókéretet nyújtott be a felesége, M. V. 27 éves tejszarnok tulajdonosnő ellen. A kéreletben elmondta, hogy egy hónap óta él együtt feleségével, azonban lehetetlennek érzi a további együttélést, mivel az asszonynak olyan átható tejszaga van, hogy fizikai undort okoz neki a vele való együttélés. Az asszony egyedül vezeti üzletét és a hosszú évek alatt teste teljesen beszívta a tej és a tejsav szagot. Az asszony azonban, aki a rajongásig szerette férjét, halálni sem akart az elválásról és a törvényszék ezért három orvosszakértőt rendelt ki annak megállapítására, hogy csak ugyan lehetetlen-e az együttélés az asszonnyal. Az orvosszakértők napokon keresztül vizsgálták a tejszarnok tulajdonosnőjét és megállapították, hogy testének tényleg átható tejsavszaga van. Most a bíróság annak megállapítását kérte, hogy a házasság előtt is megvolt-e ez a tejszag és megállapították, hogy akkor is fejeződött ez az ok. Ekkor a férj tanúskodott igazolta, hogy felesége a házasság előtt parfümökkel és

szagos illó-olajokkal kenté testét és ezáltal eltüntette a tejszagot. A bíróság a sok bizonyítékra mit sem tehetett és hat hónapra ágy-

tól és asztaltól elválasztotta a házastársakat. A hat hónap után valószínűleg végleges válásra kerül a sor.

Károly trónörökös Aradra jön.

Három napig tartózkodik Aradon és megtekinti a nagy vadászati kiállítás és galamblövéversenyt.

(Saját tudósítónktól.) Előkelő látogatója lesz a közeljövőben Aradnak. Október elején Károly trónörökös Aradra érkezik, ahol három napot tölt. Ugyanis október 3-án, 4-én és 5-én nagyszabású vadászati és kutyakiállítás lesz galamblövéversenyyel egybekötve, ezenkívül pedig vadászfegyverek, vadászati cikkek és leterített állatok bórét állítják ki Aradon. A kiállítást a földművelésügyi minisztérium rendezi az aradi Foxterrier Klub raján és a nagyszabású előkészületek már folynak. A klub védnöke maga Károly trónörökös, aki a kiállítá-

tás idejét meghatározta és közölte részvételét is. A vadászati kiállítást a kioszkban, a kutyakiállítást és a galamblövéversenyt a Glória-pályán rendezik. Az ünnepély fényének emelése céljából az aradi katonazenekart vadászruhába öltöztetik és az ünnepélyre az erdészeti iskolák növendékeit is meghívják. Az ünnepélyre a trónörökös kíséretében, értesülésünk szerint, Constantinescu földművelésügyi miniszter is megjelenik. Károly trónörökös, mint értesülésünk, már az ünnepély előtt is Aradra jön, még pedig valószínűleg szeptember 8-án.

Négy petíció az aradmegyei választás ellen.

A decicai, ineu, chisineui és halmágyi választás ellen érkezett be felebbezés.

(Saját tudósítónktól.) A tegnapi eredménykiírás után kialakult az a vélemény, hogy a legyőzött liberális párt a választásokat meg fogja petícionálni. Ez részben már meg is történt, részben pedig várható. Eddig négy eljárás választási eredményeit felebbezték meg. Dr. Novac Aurel ma beadványt intézett az aradi törvényszék elnökéhez, amelyben a pécskai választást, Anastasia Demeter az ineu, dr. Ispravnic Sever a kisenőit, dr. Robu János aradi főpolgármester pedig a halmágyi választást felebbezte meg. A petíciókban a választás érvénytelenítését kérik, mivel korán zár-

ták le a választást, több község nem szavazhatott le és így az eredmény nem hű tükre a nép akaratának. — A felebbezésektől függetlenül a kamara hétfőn, augusztus 31-én délelőtti tíz órakor ülést tart a prefektúra tanácsstermében Simionescu Constantiu törvényszéki elnök elnöklése alatt. Érdekes pontja a mezőgazdasági kamaráról szóló törvénynek, hogy a petíciók felett maga a megválasztott kamara dönt s így a megfelebbezett aradmegyei választások ügye is a nemzeti-parasztpárt győztes listájának tagjai elé kerül.

Ibolyka éhen akar halni,

közben a Marossal kacérkodik, végül a sziguranca visszavezeti életbe. — Amíg egy szerelmes leány eljut odáig. — Harc a mamakacs öngyilkosjelölttel.

(Saját tudósítónktól.) Ha felületesen itéljük meg Révai Ibolyka történetét, akkor joggal mondhatjuk, hogy semmiben sem különbözik a mindennapi szerelmi tragédiáktól, amelyek megteremnek úgy a vályog viskókban, mint a diszes palotákban. De ennek a bánatos szemű fiatal leánynak az esete nem olyan egyszerű és megérdemli, hogy ne ezzel a pár szóval intézzük el: szeretett, csalódott, meg akart halni. Révai Ibolyka nagyon szeretett, tulságosan csalódott és úgy meghalni, ahogy kevés csalódott szerelmes távozik ebből az életből. A leány budapesti, a fiu aradi és ezelőtt hat esztendővel találkoztak először a magyar fővárosban. A fiu mielőtt Aradra került, házassággal sulyosított örök szerelmet ígért az akkor még gyermekleánynak, aki hitt és a hjszékenysége juttatta el odáig, hogy a legváltozatosabb eszközökkel próbálkozott a családás elől a halálba menekülni.

A sziguranca mentési akciója, Révai Ibolyka először az aradi

sziguranacán tünt fel, amikor az utlevelével jött jelentkezni és zokogva rögött le egyik székre. A tisztviselőket meglepte ez a szokatlan látvány és miután néhány szóval elmondta, hogy ő a világ legszerencsétlenebb teremtese, mert a fiu, akiért Aradra jött más szeretet, vigasztalást próbálták. És amikor Ibolyka a közeli haláláról kezdett beszélni, a tisztviselők körében formális mentési akció indult meg. Mindenki tudott valami jó tanácsot adni és egyik filozófus ma tudára adta neki azt az örök igazságot, hogy egy fiuért nem érdemes meghalni és a szerelmért csak élni érdemes: hisz még olyan fiatal, alig 23 éves.

Ibolyka az éhenhalást választja halálnemnek.

Ibolyka látszólag megnyugodott. Csak öt nap múlva látták viszont a hivatali tisztviselőit. Sápadt volt, szeméit sötét karikák árnyékolták, ajkainak bíborát szinte szürkévé festette a szenvedés, amelyről görnyedt, támolygó já-

rása is tanuskodott. Szakadozott szavakkal jelentette be, hogy elutazik, mert otthon akar meghalni, szüleinek budapesti lakásán. Ahig fejezte be mondókáját, feje oldalra hanyatlott, térdei megrögtak és végigterült a hivatali szoba deszkapadlóján. Egy kis hideg víz, egy pohárka konyak hamarosan magához térítette és akkor elmondta, hogy négy nap óta egy falat sem volt a szájában: éhen akart meghalni.

A szerelmi öngyilkosságok krónikájában még ilyesmi nem fordult elő. Marólug, Maros, revolver és kötél az mindennapi dolog, de hogy egy szerelmes éhhalállal akarjon kimulni az árnyékvilágból, mint egy elfogott anarkista, vagy a corcki polgármester, arra még nem volt példa. Amikor már annyira magához tért, hogy nemcsak beszélni tudott, de hallgatni is, akkor behozták hozzá, hogy az éhhalál kiváráshoz rettenetes türelem kell. A bicsérdisták állítólag képesek negyven napig éhezni és ilyenkor a halál me nekü tőlük, a corcki polgármester tizennégy napig várt a megváltásra. Végül a tisztviselők a leány lelkére beszéltek, hogy ne legyen könnyelmű, hisz úgy el van gyengülve, hogy nem lesz képes kivárni ezt a hosszú időt.

Következik a Maros.

Ibolykára hatottak a jóindulatu szavak és nagy könyörgésre evett is valamit. De nem nyugodott meg, amíg majszolta a vajjas kenyeret, hulltak a könnyei, akárcsak kiűn az eső. De mégis némi erőt gyűjtött ahhoz, hogy kívánszorogjon a hivatalból. Uglátszik azonban, hogy eszébe juthattak az összes elfojtott szenvedések, mert egyenesen a Marosnak tartott. A parton megállott és szomorú szemekkel nézett a kupolás házakra, a vár zöld lombjaira, amelyekből most megválnak örökre. Belenézett a Maros fodros vizébe is és megborzongott. Egészen lelépett a víz szélére. Valami irtózatot harcot vihathott benne az életöztön a halálvággyal, de a végén ugylátszott, hogy az utóbbi erősebb. Karjait kitérta és behunyt szemmel beledobta magát a folyóba.

Azaz, hogy csak beledobta volna, ha odafele nem irták volna elő, hogy Ibolykának élni kell. Amikor a sziguranca távozott, egyik tisztviselő követni kezdte. Jó pszichológus volt és megérezte, hogy nem elég a vizsgálatból és nem sikerült kiritani belőle a halál gondolatát. Lassan ment a leány után és amint látta, hogy a partra ér, közvetlen mögéje lopódzott. És Ibolyka halálos lendülettel a Maros helyett beledobta magát a tisztviselő karjaiba. Ujabb ájulás és új vizsgálati szavak. Előkerült a leány is, aki okozója volt Ibolyka tragédiájának és meghatva a nagy szerelemtől, megígérte, hogy elveszi Ibolykát feleségül. Révai Ibolyka története ezzel egyelőre befejeződött, szépen, simán, romantikusan, mintha mintha minden előre el lett volna rendezve.

Befejezés: Ibolyka boldog, mert a fiu elveszi, a fiu épen ezért már kevésbé boldog, a sziguranca örül az ügynek, mert megmentette Ibolykát, a Maros vize pedig folyik csendesen. Vagyis: ha a vége jó, minden jó.

Pilisi Géza.

Amerika hajlandó kölcsönt adni Romániának.

Bucurest. Bucurestiből jelentik: Newyorki jelentés szerint, az amerikai tőkések hajlandók Romániának kölcsönt adni, ha a román kormány a háboru előtti adósságok ügyében kúdottságot meneszt Amerikába.

Amikor a női boka nagyon formás.

Furcsa vámvizsgálat Curticin.

(Saját tudósítónktól.) A curticai határon történt. A budapesti vonat érkezett be, az utasok nehezen kászálódtak le a kocsiokról, hogy abba a terembe siessenek, ahol a vámolás torturáin kell keresztül menniük. A bőröndök, postgyászok felnyitva várták a tisztviselőket, akiknek az a feladatuk, hogy ellenőrizzék, nem-e kerül dugáru az országba. Diszkrét ruhadarabok csipkés, habkőnyű selymek bukkaamnak elő egy előkelő bőrönd mélyéből, mellette felbontott papírsomag, vastag hárszkenője tűnik elő egy narmadik osztályú utasnak, zsíros papírban utraválónak pakolt paprikás szalonna, bugylibicska és mellette 2 hatalmas zöldpaprika.

Egyszer csak a vámtiszt megszólít egy hölgyet. Az uriaszony nem tudta mit akarnak tőle, hiszen a vámvizsgálaton már keresztül esett. A vámfőnök nem adott magyarázatot egyelőre, de szeme a hölgy lábát figyelte, a melyen a selyemharisnya alatt ott feszült az új idők furcsa divatja, a gumiharisnya. Általános elterjedt most már ez a viselet, amely arra hivatott, hogy a bokának karcsu vonalakat formáljon. A vámhivatal azonban nem halad a divattal és a vámfőnök nem köteles tudomást venni erről a viseletről, hiszen a karcsu boka nem szerepel a vámszabályzatban sem az export-, sem az importárak között.

Ezzel szemben a vámfőnök feltelezte, hogy az uriaszony selymet akar becsempészni a lábára csavarva. Bevezették hát egy irodahelyiségbe, ahol egy vámtisztviselő felesége tüzetes vizsgálat alá vette. A tüzetes vizsgálat úgy értendő, hogy még arra is kíváncsi volt, a bőre alatt nincs-e valami dugáru. Ehhez szükséges volt a ruhát teljesen levetni, ami tekintettel arra, hogy egy mai divathölgy raffineriával és főleg nagy gonddal állítja össze bonyolult örtözekeit, meglehetősen nagy időt vett igénybe. A férj az ajtó előtt türelmedlenkedett ezalatt, míg végre kijött a felesége.

— Négy határon jöttem idáig, de álmódni sem merem, hogy ilyesmi megtörténhetik velem — mondotta.

Tennésképpen nem rálátnak nála semmit, hiszen dusgazdag gyáros a férje és nincs szüksége arra, hogy csempésszen. A végén azután már nem is vette tragikusán a történeteket és nevetve jegyezte meg:

— A hosszú utazás után legálább lehültem, egy kissé. Kár, hogy nem volt hideg zuhany, is a vetkőztető teremben.

Ujabb borzalmi vannak az égő petroleumkutnak.

Bucurestiből jelentik: Közel kétszáz kilométeres körzetben látszik éjszakánként a moreni égő petroleumkut lángoszlopa. Heteig tartó tűz után még mindig olyan hatalmas erővel ég, mint az első nap. Minden huszonnégy órában 60 vagon nyersolajat emészt meg a tűz, amelynek eddig három halottja és tiz súlyos sebesültje van.

A Romana Americana, az égő petroleumkut tulajdonosa mindent elkövet, hogy a tüzet valamilyen módon elfojtsa. Amikor a tüzéség ágyuzással nem bírta a várt eredményt elérni, külföldi szakértők bevonásával valóságos haditervet dolgoztak ki. Ugy határozta, hogy körülbelül 30 méter mélységbe vezető négy méter átmérőjű alagutat fúrnak, az olaj egy részét az égő felület alatt elvezetik, aztán pedig felrobbantják a kutat, hogy annak száját hatalmas földtömeg elborítsa és így elfojtsák a tüzet.

Az alagut fúrásához hozzáfogtak és nagy darabon el is készítették, de még mindig nem kecsegett semmi sikerrel az eddigi akció. A föld a hetekig tartó tűz következtében annyira átmelegedett,

hogy az alagutban tartózkodni majdnem lehetetlen. Minthogy ilyen alagutat csak robbantással lehet elkészíteni, több halálos szerencsétlenség is történt, mert a robbanó anyag idő előtt explodált. Dacára annak, hogy a munkát rendíthetetlenül folytatják, jóformán senmi remény sincs arra, hogy a kutból hatalmas erővel kivetődő égő olajat eloltsák.

Bár hetek óta tart a tűz, a fenégesen borzalmas látvány éjszakánként ma is a kíváncsiak százait viszi Moreniba. Esténként Bucurestiből valóságos autósorok indulnak meg, hogy lehetőleg közelebről szemléljék az igazán nem mindennapi látványt. Minthogy pedig a tűz több mint száz kilométerre ellátszik, Pitești állomástól — amelyen keresztül a Simplon áthalad — tisztán láthatók a hatalmas füst- és lángoszlopok.

A ploestii petroleumfinomítóvállalatok nagy része ebből a rendkívül dus szondából kapta a finomításra kerülő anyagot. A finomítók teljesen redukált üzemmél kénytelenek dolgozni, mert üzemük teljes fenntartásához nem kapnak megfelelő mennyiségű nyersanyagot mindaddig, amíg ez a szonda ég.

Felfedező uton Arad megyében.

Amit a nagyurak soha nem látnak meg a megyében. — Pécska nem akar város lenni, mert fél az adótól.

(Saját tudósítónktól.) Arad megyét érdemes felfedezni, mert sok értékes és érdekes terület van ebben a számmunkra még ugyszólván ismeretlen földrészen. A most lefolyt választás alkalom volt egy ilyen felfedező utra. Tanulni és okulni lehet azokból, amiket a megyében lát az, aki véletlenül vagy szándékosan elkerül a megye távol eső részeire. Már Pécska és Kisjenő is távol van tőlünk, dacára annak, hogy vasutjuk van. Milyen messze vannak azok a községek, amelyeknek még vasutjuk sincsen és pedig ilyen elég sok van. Panaszoknak is miatta. Kelet és észak ugy esnek a megye székhelyétől, hogy még a legközelebbi községekkel is nehéz az érintkezés. Nagylakra csak autó járs az autobuszjárat is jó tüzet, amelyet Pécska és Arad között tartanak fenn. A megyével való közlekedés nehézségei az aradi vámnál kezdődnek. A leeresztett sorompók útját állják az autónak is és olyan horribilis kövezetvámot kérnek, amire Erdély vagy az egész ország egyetlen részében sincs példa. Nappal 50 lej, este pedig hatvan. Este azután ki sem jön a vámos, hanem oda kell menni a vámház ablakához. Erdélyben mindenütt 3—4 lej kövezetvámot kell fizetni, csak egy városban tiz lej a taksa. Arad tehát ebben tekintélyesen vezet.

A pécskai és kisjenői utak jók, de csak Pécskaig és Kisjenőig. A borosjenői út is jó, de csak Borosjenőig. E még a járási székhelyek azonban vasut is van, tehát kevesebb jelentősége van az utak jószágának, mint lenne azokon a részeken, ahol vasut sincsen. Kispereg, Nemetpereg, a két Varjas, Nagyzerénd, Vadász, Simonyifalva, Miske és a többi vasutnélküli község, — ahonnan a legközelebbi vasuti állomás legalább tiz

kilométerre van, — erősen nélkülözik az utak karbantartását. A pécska—pereg ut szélesség és megalapozás tekintetében a legjobb műutakkal versenyez, azonban esztendő okta nincsen karbantartva és az ut szélein elhelyezett gránitkő-kockákat lassan elhordják. „Jó lesz káposztanyomtatónak” — mondják a környékbeliek és viszik a kőveket. Az utat ugysem javítják vele. Kárörvendő arcok néznek a defektust kapott autó utasaira. A szekérnek kerekétörök és ha nem török, akkor is jóval tovább tart az útja, mint a zyalogosé.

Aradon egyébként most a szalmapapírgyár helyén cukorgyárat építenek. Az Arad megyei Gazdasági Egyesület is akciót indított, hogy az arad megyei gazdák cukorrépat termeljenek és a gyárat közelből beszerezhető, belföldi nyersanyaggal lássák el. Arad megye legjobban termő földjeinek azonban nincsen vasutjuk. A cukorgyár feltételei rendkívül kedvezőek és mégsem jelentkeznek nagy számban a termelők csupán azért, mert se állami, se iparvasutjuk nincsen, az utak pedig olyan rosszak, hogy azokon korra ösztől késő tavaszig nem lehet terhet szállítani. Minden községben az utak rosszóságát panaszolják, amely öli az automobil és a lovaskocsit egyaránt. A szállítás, többtermelés és vállalkozókedv szigorú összefüggésben állanak egymással. Utat javítani, a folyókön és a patakokon át jó hidakat építeni, ezek a megye lakosságának legfontosabb kívánságai.

Pécskán már nem csöda az autó, mert itt nemcsak személy és teherautók futnak szép számban, hanem többen vettek motorkarát is. Több gazdát megkérdez-

tem, hogy váltak be a traktorok. — Nagyon jók azok kérem, — mondta az egyik gazda. — De egy igen nagy baj van. Sok módos ember van itt közöttünk, akiknek ha sok földjük is van, nem esik egy tagba. Két hold, három hold külön-külön, ami egybevéve nagy birtok lesz, de a motorkével szántani itt, nem fizeti ki magát.

Sok Kérni és sok panaszkodni-valójuk van a pécskaiaknak, s mégsem a legjelentékenyebbekkel hozakodtak elő, amikor Georgescu prefektus kintjárt. Az összegyülekezett gazdák legelőször a munkaszüneti törvénnyel jöttek elő, amely őket a legkevésbé érinti, hiszen sokszor vasárnap és ünneppnap is dolgoznak, ha az időjárás és a körülmények úgy kívánják. A prefektusnak azt panaszolták el, hogy vasárnap délelőtt zárva vannak a borbélyok és ök vasárnap kifogástalan ábrázattal akarnak elmenni látogatóba a rokonsághoz, meg hétköznapokon nem is érnek rá a borotválás fontos műveletének elvégzésére. A prefektus azonnal el is rendelte, hogy a gazdák kívánságait teljesíteni kell és így a huszezer lakosu Pécskán vasárnap is nyitva vannak a borbélyüzletek. Pécska azonban erősen küzd a városiasítás ellen. A két 10—10.000 lakosu rész nem akar egyesülni és nem akar város lenni, mert attól félnek, hogy akkor nagyobb lesz — az adó.

Nem panaszták el, pedig már régen készülnek rá, hogy a románpécskai gazdasági iskola szép nagy épülete az imperium átvétel óta haszontalanul áll. Russu gazdasági tanító lakik csak a szép, emeletes épületben és az iskola negyven holdas területét csekély összegért albérletbe adta. Valahogy, szinte érthetetlen módon, a népjóléti miniszterium tulajdonába kerültek a gazdasági iskolának földken épített épületei, bár ezek telekkönyvileg most is Pécska tulajdonát képezik. Ezt is a prefektus elé akarták vinni, de nem szóltak egy árva szót sem erről, amikor kintjárt, hanem a borbélyüzletek vasárnapi záróját emlegették csak. Nem említették a vasut ügyét sem és ha dr. Novac Aurél ügyvéd nem törődik vele, akkor talán el is alszik ez a kérdés is véglegesen.

Novac ügyvéd legutóbb beszélt Aradon Vaitoianu közlekedésügyi miniszterrel, aki kötelező ígéretet tett több új vasuti állomás létesítésére és kiépítésére vonatkozólag. Így Kispereg és Nemetpereg is vasúthoz jutnak majd.

(b. l.)

— Kifizették a Munteanu fejére kitűzött díjat. Bucurestiből jelentik: Tatarescu belügyminiszter ma átadta Muste Jon korcsmárosnak a Munteanu és Tomescu fejére kitűzött díjat.

HIREK

A forró nyárra

kegyetlen tél következik.

Egy német tudós pesszimista jóslatai.

Roster német tudós a berlini „Geologie” című tudományos folyóiratban érdekes megfigyeléseket tesz közzé az idejű hóhullámokról és a kánikuláról. Óriási hősegeket az idén főleg Afrikában tapasztaltak, így például a saharai Murzonk oázison árnyékban 56 fok celziust mértek. A Vörös tenger sziklapartjain 54, Palermóban 45.5 és az abessziniai sivatagban — élőknek kibíratatlan — 67.7 fok meleget állapítottak meg.

A tudós fejtegetései szerint az idejű rettenetes hőségnek természetesen következménye egy évtizedek óta nem tapasztalt szigorú és kemény tél lesz. Sokkal hidegebb, mint amilyen 1917-ben következett az akkori nyári hőségre. Az idejű hasonló rendkívül szigorú tél utóljára 1323-ban volt és legközelebb a 2103. évben lesz ismét, 1323-ban a történelmi feljegyzések szerint olyan szigorú tél volt, hogy a Dunát másfél méter vastag jégkéreg borította állandóan és a forrásától a torkolatáig végig be volt fagyva. A madarak megfagytak pihével bélelt fészkeikben. Sziklákat repesztett széjjel a tél borzalmas fagyja és a súlyos sziklatömbök a völgyekbe gördültek le. Roster professzor szerint évszázadok óta nem volt és csak a XXII. században következik ismét olyan rettenetes hidegű tél, mint amilyennek most megyünk elébe. Hét teljes hónapra át fogja földet hó és fagy borítani. Szép kilátások!...

— A miniszterelnök karlsbadi útja. Bucarestből jelentik: Bratianu Jonel miniszterelnök holnap utazik Karlsbadba.

— Duca külügyminiszter a genfi konferencián. Bucarestből jelentik: Duca külügyminiszter szeptember 1-én Genébe, ahol Titulescuval és Petrescu Comnennel együtt képviselni fogja Romániát a Népszövetség konferenciáján. Duca kíséretében lesznek Constantinescu miniszteri titkár és Marovdi, a Viitorul szerkesztője.

— Elkobozták a Zeleu Codreanu-filmeket. Bucarestből jelentik: A jasi-i ügyészség elrendelte a Zeleu Codreanu esküvője alkalmával felvett filmek elkobzását és megsemmisítését.

— Óriási tüzvész. Bucarestből jelentik: Maurici községben óriási tüzvész pusztított, amely több emberáldozatot is követelt.

— Amundsen második északsarki útját svájci sógora finanszírozza. Bernből táviratozzák: Amundsen ma északsarki utitársa: Larsen norvég pilóta társaságában rövid tartózkodásra az aargani kantonban fekvő Lenzburg várába érkezett. Utazása összefüggésben áll második északsarki utazásával, amelynek költségeit Lenzburgban lakó sógora: Ellsworth Prentice finanszírozza.

— A Maros áldozata. Ma délután az ujaradi parton egy tizenöt évesnek látszó meztelen fiú holttestét fogták ki a Marosból. Személyi adatait még nem sikerült megállapítani, azonban valószínű, hogy a

Vizsgáznak a kisebbségi tanerők.

Aradról két tanár sikerrel tette le a vizsgát. — A kisebbségi tanítók vizsgája folyik.

(Saját tudósítónktól.) A népkisebbségi középiskolai tanárok tegnap, viszont a polgári és elemi iskolai tanítók és tanítónők ma és holnap tesznek románnyelvű vizsgát Timisoarán a közoktatásügyi minisztérium által delegált vizsgáztató bizottság előtt, amint azt az új közoktatásügyi törvény előírja. Vizsgát a népkisebbségi tanerők közül csak azok tesznek, akik a tavalyi vizsgák alkalmával nem feleltek meg, vagy pedig eddig még nem jelentkeztek vizsgára.

A középiskolai tanítók vizsgáját a Carmen Silva liceumban tartották meg Ponovici liceumi igazgató elnöksége alatt. A nyelvvizsgára Aradról hét középiskolai tanár jelentkezett. Valamennyien letették a vizsgát. Még pedig Bokor Mária tanárnő, Scheffer Ferenc és Elsner József hittanár jó eredménnyel, amit rögtön ki is hirdettek. A másik négy aradi tanár: Haller Józsa, Berceky Imre, Göbl Alajos és Shronk Jenő csak kielégítő eredménnyel vizsgáztak és ezért ezeket döntésre a közoktatásügyi miniszterhez terjesztették fel. A döntés alatt álló tanárok azonban val-

tozatlanul tovább taníthatnak.

A polgári és elemi iskolai tanítók és tanítónők ma és holnap vizsgáznak Timisoarán részint a Carmen Silva liceumban, részint pedig a tanítóképző intézetben. Aradról 33 tanító és tanítónő jelentkezett vizsgára. Olyanok, akik tavaly nem tették le a sikert a nyelvvizsgát és így ismétlésre utasítottak és olyanok is, akik eddig még nem jelentkeztek vizsgáttételre. Maután a vizsgák még folynak, részletes eredményt csak a vizsgák befejezése után tudhatunk meg.

Oradea-Mareen szintén tegnap tartották meg a kisebbségi tanárok vizsgáját. Itt a nagyváradi zsidó polgári, a református polgári iskola és a salonta-marei főgimnázium tanárai, összesen 14-en vizsgáztak. A vizsgáztató bizottság elnöke dr. Pteancu Sándor oluji főigazgató volt. Ugyancsak Nagyváradon fognak vizsgálni szeptember hó 10-éig a timisoarai kisebbségi tanárokat is. Közben Bihar-, Szatmár-, Szilágy- és Máramarosmegyei tanárai teszik le a képzőt. Az eddigi vizsgák eredménye általában kielégítő.

szerecsélen fiú a vasárnapi tömeges vízbefúlásoknak egyik áldozata.

— Temetés. Ma délután temették el az aradi izralita temetőben Reich Sándort, a Wien melletti Badenben elhunyt aradi nagykereskedőt. A holttestet hazahozatala után az aradi izralita temető halottas házában helyezték el s onnan kísérték a nagy számban megjelent rokonok és ismerősök utolsó útjára. A szertartás alatt a templomi kórus, Weisz kántorral az élen, gyászdalokat énekelt, majd dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi méltatta az elhunyt munkásságát és érdemeit. A beszéd után ismét felzengett a kórus éneke és Reich Sándort örök nyugalomra helyezték.

— Borosjenő nem Kisjenő. Legutóbbi számunkban dr. Ispravnic Sever tévesen úgy nyilatkozott, mintha Lőrinczy borosjenői vezető-járásbíró a nyelvtudás hiánya miatt nehezen érintkezett volna a választókkal. A nyilatkozat téves, amennyiben Lőrinczy nem a borosjenői, hanem a kisjenői járásbíroságot vezeti, az állam nyelvében pedig kitűnő jártassággal bír, a román nyelvet a regátban levő valeni Jorga-féle népegyetemén sajátította el. Egyébként pedig az aradmegyei járások között a kisjenői járásban tudott a legtöbb állampolgár beszélni.

— Hirtelen halál. Oradea-mareeről jelentik: Jakobovics Manó ismert oradea-marei marhakereskedő tegnap a Royal-kávéházban feketézés közben hirtelen rosszul lett. Egyik barátja hazakísérte kocsin és nyomban orvost hívatott. Mire az orvos megérkezett, az 59 éves, életerős, hatalmas termetű járóvics kiszenvedett. Valószínűleg szívszélhűdés ölte meg. Halálát családja és kiterjedt rokonsága gyászolja.

— Az aradmegyei mezőgazdasági kamara megválasztott tagjainak névsorából tévedésből mai számunkban kimaradt Chera János, aradi háztulajdonos és földbirtokos neve, amit most pótoljuk közlünk.

találni, ami valószínűvé teszi a tetteseknek rövid időn belül való kézrekerítését.

— Rablótamadás Marosillyén. Ilie-Marosillyéről jelentik: Vakmerő betörés történt az elmúlt éjjel özvegy Olariu Joachimmé lakásában. Ismeretlen tettesek az éjszaka folyamán behatoltak a lakásba, ahol megtalálták a tulajdonosnőt, akit összekötözték, majd amikor a lármára felébredt az özvegy bátyja s a szobába sietett, azt is megkötözték és súlyosan megverték. A másik szobában egy náluk nyaraló rokonuk tartózkodott, aki szintén felriadt a lármára, de nem sietett a szobába, hanem kiugrott az ablakon és a szomszédokat fellármázva, segítségért kiáltott. A betörők meghallották a közeledő szomszédokat és minden zsákmányt hátrahagyva, elmenekültek. A súlyosan megvert özvegy asszony sebei életveszélyesek és a kórházban ápolják, míg bátyja könnyebb sérülést kapott. A betörők után megindította a nyomozást a csendőrség.

— Beiratás az aradi katolikus gimnáziumba. Az aradi róm. kat. főgimnáziumba a beiratások szeptember hó 1-én kezdődnek. Beiratási díj — mint a múlt évben — 500 lej, nem róm. kat. vallású növendékek hitoktatási díja 100 lej. A tandíj a múlt évvel azonos mértékben fog megállapítani.

— Kitűnő kreppapírok Képeknél.

BETTAUER:
Nagyváros zsidók nélkül, 150 lej.
Sándor hírlapirodában Arad.

Megtalálták Raffael és Michelangelo ifjúkori önarcképét.

Rómából jelentik: Nemrégiben történt, hogy a sixtusi kápolna freskói között, egyik allegorikus kép-csoportozat alakjai között, Michelangelo egyik gyönyörű ifjúkori önarcképét fedezték fel kutató tudósok. — Most újabb érdekes felfedezést tettek. — A Vatikán falfestményei között felfedezték Raffaelnek, a világhírű festőművésznak is egyik ifjúkori önarcképét. A festmény II. Gyula pápa megrendelésére 1509-ben készült. A Vatikán irattárában megtalálták az eredetiséget igazoló okmányt is. Az okmányt II. Gyula pápa sajátkezűleg írta alá, 1509. október hó 4-én kelt és ebben „dilecto filio Raphael, Johannes de Urbino scolari in palatio nostro.” Vagyis Raffael, az urbinói Giovanni Santi iskola tanítványa a Vatikánban mint festő működött — igazoltatik.

Ez a dokumentum a legkorábbi keleti, amely Raffael római munkásságát igazolja. A fresko-alak, amelyben Raffael ifjúkori képét felismerték a Vatikán egyik legszébb képesoportozata, mint pápai iródiákot ábrázolja a nagy művészt, amint egyik kezében irószerszámot, a másikban pápai brévet tart. Festői szép és díszes öltözetben, hosszú tógában. A képnek állandóan számos csodálója van és a Vatikánban kutató tudósok igyekeznek most azokat az érdekes körülményeket megállapítani, amelyek a nagy mestert arra készítettek, hogy saját ifjúkori képét örökítse meg az egyik vallástörténelmi képesoportozat iródiák alakjában.

— Kocsi és tehervonat karambolja. Könnyen végzetessé válható szerecsétlenség történt ma délelőtt Arad közelében a timisoarai vasuti sineken. Risti Miklós lippai gazda kocsiával átakart hajtani a vasuti töltésen és nem vette észre a közeledő tehervonatot. Már a sineken volt a kocsi, amikor a robogó vonat közvetlen közelébe ért és a megrémült kocsi a lovak közé vágva, megpróbálta a szerecsétlenséget elkerülni. Azonban már késő volt, mert a tehervonat mozdonya elütötte a kocsit, amelyből Risti Miklós hatalmas ivben röpült ki a sinek mellé. A kocsi pozdorjává zúzódott és az egyik lónak eltört a két hátsó lába. A kocsisnak a rémületen kívül semmi baja sem történt. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy a balesetért, amely könnyen katasztrófálissá válhatott volna, kit terhel a felelősség.

— Beiratások az ujaradi német gimnáziumba. Az ujaradi németnyelvű állami liceumban a beiratások szeptember hó 2-án kezdődnek és 10-éig tartanak. Szeptember hó 10-18. között a pótló és javítóvizsgálatokat tartják meg. Az iskolai évi tandíj 500 lej. A liceummal kapcsolatosan az idén internátus is nyílik a diákok számára, ahol a bentlakók igen jutányos áron teljes ellátásban és korrepetícióban is részesülnek. Közlebbi felvilágosításokat az intézet igazgatósága ad.

— Folyik a nyomozás az izr. hitközség betörői után. Részletesen beszámoltunk mai számunkban arról a vakmerő betörésről, amely az aradi izralita hitközségnél történt. Ismeretlen tettesek behatoltak a hitközség irodájába, betörőszerszámaikkal felkészítették az erős Wertheim-szekerényt s elvitték az ott talált 22000 lej készpénzt. A rendőrség erélyesen folytatja a nyomozást a tettesek kézrekerítésére, azonban a vizsgálat eddig eredménytelen. A nyomozóközlegeknek sikerült olyan szálakra

A „szépség-ballett“ turnéra jön.

A világ legnagyobb színházát Londonban építik fel.

Londonból jelentik: A napokban Amerikából Londonba érkezett Ziegfeld Lőrinc, hogy elvégezze az angol fővárosban egy újonnan alapítandó revüszínpad előmunkálatait. Az új színház nagy newyorki színpadok mintájára készül és a tervek szerint egész Európa legnagyobb színháza lesz. Ziegfeld a legszívesebben egy kész színházat venne meg, a szomszédos épületekkel, vagy térrrel együtt, amelyet azután a maga gigantikus tervei szerint építené át. Olyan nagy színházat azonban egész Londonban nem talál, amely terveinek és céljainak megfelelő lenne.

Mindezek dacára már őszre tervezi az új monstrum-színház megépítését, ahol „XIV. Lajos“ címen egy olyan hatalmas revüt akar előadni, amelyben ezek játszanak. Ziegfeld egyébként Amerikában több színháznak és számos varietének a tulajdonosa és híres arról, hogy színházaiban a legszebb amerikai színésznők, énekesnők és bárnők játszanak.

A Ziegfeld-lakalók szép női közül eddig már nagyon sokan csináltak hatalmas karriert a szerelem és házasság terén. A művésznők nemcsak a közönség szeretetét és szimpátiáját nyerik meg, de gyakran egy-egy milliárdos szívet és vagyonát is. Az amerikai kereskedelmi, gyáripari és pénzügyi kapacitások feleségei között számosan vannak olyanok, akik a Ziegfeld-színházak vagy varieték világát jelentő eszközökről eveztek be a házasság és milliók révébe. Ezért Ziegfeld színházait az amerikai újságok rézfásan úgy nevezik: „házasság-teremtő milliárdosok számára.“

Az amerikai színházkoncern igazgatójának londoni tartózkodásáról nemcsak az angol, színházi körökben beszélnek sokat, hanem a szép angol nők köreiből is. A londoni színházépítésen kívül az amerikai direktor egy balettensemblet is akar áthozni Európába turnéra az újvilágból. Ez a balettensemblet kint „szépség-ballettnek“ nevezték el és Amerika legszebb táncosnőit hozta magával. Egy szép fekete, egy vörös, két barna és két fekete fiatal leány. A balettensemblet utáni beutazza az összes európai fővárosokat.

„Az európai új államok idegsokkban szenvednek.“

Husz évig nem lehet háború. — Az angol vezérkari főnök érdekes előadása.

Newyorkból jelentik: A Massachusetts államában levő williamstomi egyetemen néhány nappal ezelőtt ismét megkezdtek az évente tartott politikai konferenciákat. A világ vezető államférfiai évente összejönnek ezen az egyetemen és megbeszélnek egymás között a világpolitika aktuális kérdéseit. Az intézményt annak idején Baruch Bernard amerikai milliárdos alapította és finanszírozta. A mostani konferencián két előadást tartott Sir Frederick Maurice vezér ezredes, aki a háború alatt az angol hadsereg vezérkari főnöke volt. Első előadásában a volt vezérkari főnök megállapította hogy a világháború kitörésének főoka az volt, hogy óriási hadseregek állottak talpon.

— Ma egész Európát tekintve, — mondotta a generális — ugyanannyi katona áll fegyverben, mint 1914-ben, tehát a háború veszélye ugyanúgy fennáll. Az európai államférfiak tisztában vannak azzal, hogy ha a fegyverkezést nem bírják csökkenteni, előbb-

utóbb katonai diktatúrák vehetik át a szót. Második előadásában kijelentette, hogy valószínűtlennek tartja azt, hogy újabb háború keletkezhessek a legközelebbi husz év alatt. A nagy európai hadseregek lábontartásának nem a militarizmus a főoka, hanem a megtámadástól való félelem. Franciaország fél Németországtól és az Oroszországgal határos államok félnek Oroszországtól. A békeszerződéssel megteremtett országok mindegyike idegsokkban szenved. Ez a félelem ösztöklie az államférfiakat arra, hogy formulát keressenek a biztonság, döntőbíráskodás és fegyverkorlátozás biztosítására. Az utóbbit azonban nem lehetett megvalósítani, mivel a békeszerződés által megteremtett államok: Lengyelország, Románia, Finnország, Jugoszlávia és Csehszlovákia mind nagy hadseregeket tartanak fenn. Sir Maurice további előadásában az általános leszerelés üdvös voltát fejtegette. A tanácskozások még körülbelül két-három hétre tartanak.

A sikkasztó pénzügyi tisztviselők újabb bünei.

Két nagykereskedő tett ismét feljelentést. — Az adózási rendszer az oka a sikkasztásoknak.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi pénzügyigazgatóságnál történt nagyszabású sikkasztás ügyében az igazgatóság vizsgálóbizottsága a legerélyesebben folytatja a vizsgálatot és néhány nap múlva be-terjeszti végleges jelentését, amelyet most már, tekintettel arra, hogy a két tisztviselő ellen büntető feljelentést tettek, a vizsgálóbizottsághoz fognak átküldeni. — Ma szabadságát megszakítva ismét átvette a második kerületi adóhivatal vezetését Schöner Ferenc adóhivatali főnök Pollacsek József adóellenőrtől, aki ideiglenesen vezette az adóhivatal ügyeit. A mai napon ismét jelentkeztek nyolcan, akiket szintén megkárosítottak Lengyel György és Scheffer János. A lapközlemények alapján értesültek a visszaélésekről és azért jelentkeztek, mert ők is ártottak nagyobb összegeket ennek a két tisztviselőnek, hogy azokat fizessék be. Ezekről az összegekről azonban mindmáig sem kaptak nyugtát. A

pénzügyigazgatóság természetesen jegyzőkönyvbe vette ezek bejelentését is, de utasította őket, hogy most már az ügyészséghez forduljanak, mert mincsem a kezükben semmiféle okmány és így tisztán csalás esete forog fenn. Kiderült, hogy Lengyel és Scheffer nemcsak régebben, de Schöner adóhivatali főnök távolléte alatt is folytatták sikkasztásaikat és csalásaikat. A tisztviselők viselkedését csak a rendszerrel lehet okolni, amely módot adott nekik arra, hogy a felek jóhiszeműségét kihasználják és az igazgatóság ellenőrzését kijózták. A sikkasztott összegek mindjobban szaporodnak és a tisztviselők elleni vádak is mind súlyosabbá válnak. A vizsgálat megállapításai szerint Scheffer követte el a hivatalból is üldözendő közokirathamisításokat, míg Lengyel csak a felhajtó és büntetéses volt, aki a sikkasztott és kicsalt összegek felét kapta meg.

MOTIV

xx Szombaton mutatja be az aradi Apolló „A családi háromszög“ vagy „Az átélte álom“ című szenzációs drámát, mely a modern filmtechnika leggyönyörűbb alkotása. A főszerepet a legnépszerűbb francia művészek: Moszkovine, Liesenke és Kaline játsszák.

xx Az aradi Tránia ma, pénteken először mutatja be „A házasság“ vagy

az elsőben, az Apolló kibővített zenekara festi alá a cselekményt. Az előadások 5, 7 és negyed 10 órakor kezdődnek.

A druzok behatoltak

Damaszkuszba.

Francia vereség a szíriai fronton.

Legújabb jeruzsálemi jelentés szerint a druzok a Damaszkusztól északra fekvő Karbet el Chasari-t elfoglalták. A druzok egy francia páncélautót és egy repülőgépet megsemmisítettek s a visszavonuló francia csapatokat üldözik. Damaszkusztól két mérföldnyire megtámadták a francia tábori csendőrséget is, amelyet visszavonulásra kényszerítettek. — Beirut eddig még meg nem erősített hír szerint a druzoknak ma sikerült Damaszkusz egyik külvárosába benyomulni.

Vasúti szerencsétlenség Brassó mellett.

A mozdonyvezető meghalt.

Brassóból táviratozzák: A Brassó mellett levő Botfalui határban nagy vasúti szerencsétlenség történt, szerdán kora hajnal tájban. Botfalui állomáson több részben üres, javítás alatt álló, részben rakodásra váró teherkocsi állt. A vasúti forgalmi törvények szerint az állomáson levő, veszteglő kocsikat biztosítani kell az esetleges elfutás ellen. Ez vagy a kerék alátámasztásával szokott történni vagy pedig lefékezésel.

A botfalui állomásfőnök a szigorú forgalmi utasítást elmulasztotta. Így történt, hogy egy alá nem támasztott teherkocsi a szélvihartól elsodorva, Földvár felé rohant. A forgalmi tisztviselő az elszabadult teherkocsit nem vette észre és a Földvár állomáson levő, Kolozsvár felől jövő személyvonatnak engedélyt adott a továbbmenetelre. A teljes iramban robogó teherkocsi a nyílt pályán neki rohant a forgalmista által tovább engedett személyvonatnak. Az összeütközés azonban nemcsak anyagi károkat okozott, hanem emberáldozatot is követelt. A személyvonat vezetője, Gátfalvy Kálmán ugyan észrevette a rémes szélvihart dacára is a közelgő végzetes veszedelmet s a vészféket működésbe hozta, de a szerencsétlenséget már elhárítani nem tudta. A robogó kocsi kereké az összefutás pillanatában a faépítmény alól kirozott, az egyik kerék a mozdony alá került és a mozdonyt felfordította. A mozdony vezetőjét a kazán a mozdony falához lökte, s azonnal meghalt. Több személykocsi kisiklott, az utasoknak azonban szerencséjére semmi bajuk nem esett. A pálya hatvan méter hosszúságban megrongálódott és a személyvonat utasai hét órási késéssel érkeztek meg Brassóba.

a „Farini cirkusz utolsó szenzációja“ című nagyszabású cirkuszdrámát, a melynek főszerepét Heléna Makowszka játssza. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx Ma, pénteken csak egy napig vetíti az aradi Apolló a Nibelungen második részét. A germán legendán felépült Nibelungen filmremek második része, amely kivitelben még az első résznél is szenzációsabb, mindössze egy napig marad az Apolló műsora. A második részben is ma

Svelei hírvételek
 Az Aradi Apolló színházának hírvételei és hírei.
 A világ legnagyobb színházát Londonban építik fel.
 Londonból jelentik: A napokban Amerikából Londonba érkezett Ziegfeld Lőrinc, hogy elvégezze az angol fővárosban egy újonnan alapítandó revüszínpad előmunkálatait.

SPORT

Láttam a belga-magyar vízipóló-mérkőzést.

Közvetlen impressziók az érdekes nemzetközi meccsről

(Budapesti levél.) Mint minden sportért rajongó ember, nagy dilemma előtt álltam. Ugyanis annyira összetörődtek a nagy sport események, hogy nem tudtam melyiket nézzem meg. A bécsi Rapid játszott a magyar bajnokcsapattal az MTK-val, a Margit-szigeten hatalmas atlétikai viadal és ami mégis talán a legnagyobb esemény, a belgák küzdelme a magyarok ellen a világ „legjobb” vízipóló csapat címéért.

Mivel ezt a sportot csak a sportlapok hasábjairól ismerem, ide mentem el. A mérkőzés uszóversennyel volt egybekötve és a kezdete 4 órára volt kitűzve. A Császáriúrdőben, ahol a versenyt rendezték, nagynehezen sikerült még egy „olcsó” 40 ezer koronás jegyet kapnom. A verseny kissé elkésve csak háromnegyed 5-kor kezdődött, de már háromnegyed 4-kor a közönség zsúfolásig megtöltötte az uszodát körülövező rozoga tribünöket. Először több számból álló uszóversenyt volt, melyet azonban a közönség nem igen méltatott figyelemre, izgatottan várva a meeting főeseményét, a válogatott meccset. Végre megjelentek a belgák és utánuk rögtön a magyarok az uszoda szélére. A belgák virágot nyujtanak át a magyaroknak és kölcsönös üdvözlő szavak után a két szónok a közönség hangos és demis ovációi mellett összecsokolózik. — Majd elfoglalják helyüket a játékosok a part, illetve a kapuk előtt, melyeket két szélről kötél tart a víz színén és megjelenik a nap hőse a bíró emelvényen Hodgson angol bíró, aki leveti kabátját, karján az inget angolosan felgyüri és kezében két zászlóval, melyekkel a játékot irányítja hangos „go” kiáltással egymásnak eresztve a két csapatot.

A bíró a víz közepére dobja a labdát, amit a magyarok gyorsabban uszók lévén, előbb érnek el és rögtön támadnak, de a belgák faultja megakasztja a magyar támadást. A büntető dobást a magyarok ügyesen passzolják és éles dobásuk a belgák hálójában akad meg. (2 p.) Erős belga támadás következik, de messziről fölé lönek. Erre a magyarok is támadnak és messziről lött éles labdájukat a kapufa védi, a belgák kiadását a magyarok fogják, de a csatársort szerelik a belgák és éles dobásuk a magyar kapu fölött süvit el. Változó játék után a belga támadás már-már egyenlőt, de az éles lövést a kapufának dobva, szépen védi Bartha, a magyar kapus. A belgák a faultok sorozatát követik el, mire a bíró 2 embert a következő gólig kiállít, de nem sokáig vannak kint, mert a következő faultnál a bíró büntetőt ítél, melyből a magyarok második góljukat dobják. (9 p.) A magyarok továbbra is urai a helyzetnek és az újabb gól nem késik sokáig, mert a magyarok félpályáról a meglepett kapus kezéig köztük a harmadik gólt dobják. (11 p.) A közönség lelkesedése leírhatatlan, taps, ordítás biztatja a magyar csapatot, amely újabb gólt lő, amit a bíró érthe-

tellenül nem ad meg. A magyarok továbbra is ostromolják a belga kaput, de a kapufa, majd a kapus szépen ment. A belgák kétségbeesetten küzdenek és sikerül is egy szabálytalan gólt löni, de a bíró nem ítéli meg. Még a magyarok lönek fölé, majd a belgák támadnak, miközben az időmérők futtva a félidőt jelzi.

A második félidőt hangos „go” kiáltással kezdi meg a közönségnek immár kedvence, Hodgson bíró és a közönség vele kiáltja a „go” indító szót. A magyarok szép összjátékkal leusznak és már az első peroban gyönyörű felső sarok gólt dobnak. (4:0). A magyarok, akik sokkal gyorsabban és lelkesebben játszanak a nagytechnikájú belgák ellen, tovább támadnak és a vetődő kapus mellett az 5-ik gólt dobják. (2 p.) Ez minden várakozást felülmúl és a közönség nem tud mit csinálni örömeiben. Egyik belgát a bíró kiállítja, miközben a kezével mutatja, hogy a bíró megvan pénzelve a magyarok által, a közönség azonban „stug” kiáltásokkal lehurrogja. A 7-ik peroban a belgák

faulttal akasztják meg a magyar támadást, a bíró 4 méter büntetőt ítél és néhány passz után benne van a hatodik gól a belga hálóban.

A belgák erre egyéni akcióba kezdenek, aminek a 9-ik peroban meg is van az eredménye, az első belga gól. (6:1). — Erős magyar támadás. Keserü I. átdolgozza magát a belgákon, de hajszálnyira mellé lö. A 11-ik peroban a belgák szép összjáték után védhetetlen gólt dobnak. (6:2). A belga támadások megismétlődnek, a kapufa, majd Bartha komera ment, de a komert is fogja Bartha, aki klasszisokkal jobb volt a belga kapusnál. A 14-ik peroban a magyar szélső leuszik, de a kapus kúszik és a lövés pillanatában szereli. A 15-ik peroban komer a belgák ellen. A belgák erősen támadnak, de sorra fölé lönek. A magyarok a végső fúrisben támadnak és Wenk szép, hatalmas dobással beállítja a végeredményt. A belgák támadásával ér véget a 11-ik félidő és ezzel 7:2 eredménnyel eldőlt a világ legjobb vízipóló-csapatának kérdése.

Végignézttem még a magyar B válogatott—Vidék válogatott mérkőzést, mely azonban sokkal alatta maradt a belga-magyar-nak. Eredmény 10:3 a magyar csapat javára.

(Frankl Endre.)

LEGUJABB

Rendeződik a francia-angol adósság kérdése.

Lendőndöt táviratozzák: Caillaux francia pénzügyminiszter és Churchill angol kincstári kancellár ma adták ki a hivatalos kommunikét a francia-angol adósságtárgyalások eredményéről. A kommuniké hangsúlyozza, hogy az angol kincstári kancellár a francia szakértőknek londoni utjuk alkalmával kijelentette, hogy husz milliós évi fizetés helyett tizenhat milliós törlesztést is elfogad. Caillaux azonban ezzel szemben csak tíz milliót ajánlott fel és ennek egy része is a Dawes-terv végrehajtásából származó jövedelmek egy részéből volna fedezendő. A tárgyalások során azután végül is 12 és fél millióra szállította le az angol követelést Churchill s belement Caillauxnak

abba a követelésébe, hogy 1930-ig részletmoratóriumot adjanak. Caillaux most ezzel kapcsolatban új javaslatot terjeszt a francia kormány elé, amelynek nagy jelentőséget tulajdonítanak. Caillaux hiszi, hogy a pontos, számszerű megállapítás csak akkor kerülhet érvényre, ha Franciaország garanciát kap arra nézve, hogy semmi esetre sem fog többet fizetni, mint amennyit Németországtól kap. A kommuniké hangoztatja, hogy Caillaux elutazásával az angol kincstári kancellárral kezdeti tárgyalások csak ideiglenesen szakadtak meg és végül is annak a reményének ad kifejezést, hogy az adósság kérdésében sikerül megnyugtató megoldást létrehozni.

Közgazdaság. Zürichben 2.60 a lej.

A tegnapi párisi utótőzsdén a lej a zárlat 10.80-as kurzusáról 10.70-re esett, ma pedig egyáltalában nem jegyezték Párisban a lejt.

HELYI VALUTAÁRAK. (Augusztus 27.) Áru: Francia frank 9.50, svájci frank 38, dollár 201, angol font 960, szokol 6. líra 7.50, dinár 3.50, osztrák schilling 28.50, márka 48, magyar korona 355. Pénz: Francia frank 9, svájci frank 37, dollár 199, angol

font 950, szokol 5.80, dinár 3.45, osztrák schilling 28, márka 47, magyar korona 370. **Kifizetések:** Páris 9.57, Zürich 39, Newyork 202, London 980, Prága 6.04, Milánó 7.60, Belgrád 3.67, Bécs 28.65, Berlín 48.45, Budapest 345. **ZÜRICH TŐZSDENYITÁS.** (Augusztus 27.) Berlin 122.75, Amsterdam 207.90, Newyork 516, London 2506.50, Páris 24.30, Milánó 19.35, Prága 15.30, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.22.50, Bucaresti 2.60, Varsó 0.000.87.50, Bécs 0.0072.60.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT. (Augusztus 27.) Berlin 122.80,

Amsterdam 207.90, Newyork 516, London 2506.50, Páris 24.30, Milánó 19.35, Prága 15.30, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.22.50, Bucaresti 2.60, Varsó 0.000.87.50, Bécs 0.0072.60.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMA. — (Augusztus 27.) Belgrád 1266—1274, dinár 1246—1268, Páris frank 3347—3377, szokol 2097—2115, Prága 2103—2115, Bucaresti 361—363, lej 359—365.

STINHAZU MŰVÉSZET

* Művészi szenzáció a Lengyel Irén bucsuest. Az aradi szinkörben szombaton tartandó Lengyel Irén bucsuestet Fekete Tivadarnak a primadonnáról való konferánza vezet be, majd az Antónia II-ik felvonása következik, a címszerepben Lengyel Irénnel. Győző Alfréd humoros kuplékat ad elő, Róna Dezső operaáriákat énekel, Horváth Mici a Marica grófnő belépőjét és más magánszámokat énekel cigányzene mellett, Cotrusné-Szántó Erzsébet zongoraszámokat ad elő, Lengyel Irén a Dolly-ból énekel, valamint az Irén dalt. Végül a Cox és Box I felvonásos bohózat kerül színre. Jegyek a téli színház pénztárában válthatók.

* Versek, dalok, irodalmi előadás, klasszikus tánc váltakoznak Fekete Tivadar szerzői estjén szeptember 12-én az aradi Kulturpalotában. Különösen nagy feltűnést fog keleteni a nívós, előkelő műsor összeállítása, amely a nagyvárosi felolvasó-estek mintájára nem elégszik meg a szürke, egymásután következő recitálásokkal, hanem forró, állandó érdeklődést teremt. Az író új verseit maga olvassa fel s köréje olyan előkelő művészgárda csoportosul, hogy a szeptember 12-iki estély kulturális esemény lesz Erdélyben. A verseket eddig Szelle Károly dr. és Engel Jenő zenésítették meg, előadók Arad legkiválóbb énekesnői lesznek. Az intenzív érdeklődés miatt Oláh könyvkereskedő már holnap árusítja a szerzői est jegyeit.

A felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF
távollétében a szerkesztésért
KAROLY SANDOR
felel.

Cenzurat: Prefectura Județului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Megnyílt
Dr. D. COSMA

betegsegélyző pénztári főorvos

Röntgen laboratoriuma

Arad, Gh. Barilju (v. Rákóczi-u.) 9. sz. Rendel: belbetegeknek és tüdőbetegeknek, Röntgen vizsgálatok naponta (vasárnapok kivételével) 19^{1/2}—12 és 4^{1/2}—6^{1/2} 4944

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudj meg az apróhirdetésekről! Az apróhirdetéseket díjtól szabadon számoljuk. — Minden szövegértéssel 3 lej — ban, vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, illetve 3 lej. — A vastagabb betűvel kiemelt szövegekkel 10 lej. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig veszzük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés 10 szög hétköznap 20 lej, vasárnap 40 lej. A hirdetésért a kiadó magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűrje ki, amelyek tartalmánál egva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden esetben megváltoztatassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon úton is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

"R. & G. 4711" jellegű levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4926

Alkalmazás.

NYUGDIJAS vasuti altszét nagy jövedelmű foglalkozást nyerhet Löbl hírlap-irodájában Arad. 4806

GYERMEKGONDOZÓNÓ, aki ilyen minőségben pár éve működik s a gyermeknevelésben tökéletesen járatos azonnal felvétetik vidékre másfél éves és két és fé éves leánygyermek mellé. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 300

SZAKÁCSNÉ felvétetik. Pollák Sándor Arad, Str. Vladimirescu 12. sz. (Dobó-ucca). 4891

ÜGYES FÜSZERESÉGÉD, ki rövidáru és italszakmában járatos, önállóan is tud dolgozni, azonnal felvétetik 14 napi próbára, csak komoly munkakerő jelentkezzen. Személyesen jelentkezéskor megállapodás esetén a költséget megtérítem. Fuchs, Gurahont. 4893

ELARUSITO LEANY, ki a hazai nyelveket bírja, varráshoz ért, azonnali belépésre kerestetik. Linoleum Arad, Bulv. Regina Maria 22. 4906

HÁZMESTERPAR gyermektelen kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4928

DEUTSCHE Erzieherin zu sechsjährigem Kinde wird gesucht. Adresse in der Administration des Aradi Közlöny. 10264

TANONCOT és kerepezőt azonnali beépítéssel keresek. Johann Kalbfusz Szabolcs. 4930

SINOM női- és férfi-szabómunkás kerestetik azonnali belépésre. Balog, Mária-Radna. 4938

INTELLIGENS kisasszony a kölcsönkönyvtárban alkalmazást nyer. Kerpöl István Arad. 4943

Lakás.

EGYSZOBAS, konyhas lakás kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4933

URI LAKAS földszintes 4 parkettás szoba, fürdőszoba, cselédszoba, nagy bérpályában, azonnal is átvehető. Central ügynökség Arad, Str. Románulul (Zrinvi-ucca). 4940

Vétel és eladás.

SYLSKIN bunda hosszú, keveset használt. Jutányosan eladó. Megtekinthető Nagy szűcsnél, Arad, Str. Alexandri (Saulucz-u.) 4887

PIZENÓTEZER LEJ itten készített ebédő porzsaszőnyeg, hegedők, antik órák, antik szalon és fotelok, ebédő, hála, uriszoba, szalon berendezések, rézgyűjteményekkel, vitrin, vitrin tárgyak, tiszteletdíj porzsaszőnyegek, sütyészhető Singer-gép, hintaszék, stb., régi szalon asztal, tennisz-rakett, tróasztalok, fényképezőgép, stb., igen jutányosan eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) L. e. jobb. 1000

ANTIQUE hálószoba, képek, butorok, eladók. Gyászovich Arad, Str. Dna Bazaasa 1. 4883

POSTALÁDAK és kisebb nagyobb dobók ocsón kaphatók a Színházi Verseny-üzletben Arad, Str. Avram Iancu (Szabadság-utca) 4922

HARMAS pénzszekrény elsőrendű minőségű eladó Erdős Pál Hírlap-kiadóhivatalában Arad, Str. Avram Iancu 3. 4923

ELONYÓSEN értékesítheti eladni szándékolt butorait, szőnyegeit, háztartási cikkeket, antik tárgyait stb., ha eljuttatja sürgősen Arad, Str. Consistorului 12. (vált Batthyány-ucca, L. em., jobb. old.) alá. 1000

EZUSTÓT, antik butort magas árban vesznek, két új angol fotel 6000 leicért eladó. Biedermaier garnitúra restaurálva 18.000 lel. Salon Artistique Arad. 2601

BLADO új 6 PS. Langen Wolf 516 hengereű benzín motor. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4937

CIMBALOM, Schunda-féle pedálos, ocsón eladó. Cim Györfly „Mures” irodájában. Arad. 15189

EGY kitűnő keresztthuro rövid Hamburger zongora ocsón eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4935

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ingatlan.

SAROKTELEK 280 □-ól a Mosóczi-telepen, az újonnan épülő templom részben, ocsón eladó. Central ügynökség Arad, Str. Románulul (Zrinvi-u.) 4940

LAKASOKAT, fizeteket bizalmasan közvetít „Italia” ügynökség Arad, Strada Alexandri 1. — Ugyanott gyárak, tanyák, fürdők, szállók, házak eladók. 4943

SZANTOFÖLD 4 hold, szőlő 2 hold, 8 szobás lakóház és istálló, kocsiszín, az aradi határban eladó. Central ügynökség Arad, Str. Románulul (Zrinvi-u.) 4940

ÜZLTHAZAT megvételre keresek külvárosban italmérőssel. Wolf Arad, Bulv. Reg. Ferd. 54., rőfőszület. 4918

MAGANHÁZ Aradon a belvárosban 4 szoba, fürdőszoba és mellékeiségekkel, nagy kerttel, gazdálkodásra alkalmas, eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4919

MOSÓCZY-TELPEKEN egy kis magánház, 50.000 lejért eladó/Bővebbet: Pálmai János Ujmicelaca, F6-ut 21. 4924

MAGANHÁZ átadó lakással eladó Arad, Str. Spiro Gheorghe (Akác-u.) 12. 4927

HÁZTELKEK eladók részletfizetésre. Cim: Pálmai János Ujmicelaca, F6ut 21. 4925

Üzletek.

ELADÓ JOFORGALMU fa-, szén- és gyümölcsüzlet, nagy rakattal, bármilyen más üzletnek megfelel. Arad, Str. Eminescu No. 19. 4901

VENDEGLŐ jömenetű a belváros legforgalmasabb uccájában, kuglizóval, sün-téssel, teremmel, eladó. Central ügynökség Arad, Str. Románulul (Zrinvi-u.) 4940

Ellátás.

ÓT-HAT uriember I. rendű házikosztot kaphat uticaalódnál. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4929

KÉT fiatalember a város központjában szep. elsőjével teljes ellátást kaphat. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4939

Különféle.

MALOMGÉPEK 1/2, 1/3 hengerekkel, négyrésztű szabószelvényű szikszita, darab-tisztító, eladók. — Ugyanitt molnársegéd felvétetik. Braun-malom Micselaca. 4886

Figyelem! 10 ezer lej havi jövedelmet hozó magánház három szobás fürdőszobás elfoglalható lakással, 4 iparműhelylyel, gazdasági udvarral és kerttel 600.000 lejért előnyös feltételekkel eladó. Kizárólagos megbízott 16586

Figyelem! **Haasz Irodája Arad, Str. Eminescu 12. (Deák F.-u.)**

Ahol ezenkívül tőkebefektetésre kiválóan alkalmas bér-, kertés- és magánházak mind elfoglalható lakásokkal, eladásra állandóan előjegyezve vannak.

Feltűnő olcsó földvétel!

140 magyar hold legjobb termőföld egy tashan, az országút mentén, körül épült lakóházzal, 20 drb. jöszágra istállóval, gazdasági felszereléssel 1.600.000 lejért eladó, folyó év október 1-én átvehető.

Kizárólagos megbízott: **Haasz-irodája Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-u.) 12.**

ZONGORÁKAT

keresek megvételre helyben és vidéken. **MELIS,** zongorakészítő Arad, Str. Pompiliu 21. (Kasza-u.)

Central

Ingatlan adásvételi ügynökség Arad, Strada Romanulul (Zrinvi-ucca) a hírlapiroda mellett.

Apró hirdetéseinket kérjük figyelemmel kísérni !!

Famegmunkáló gépek, gyalupadok, asztalosszerszámok megvételre keresetnek. Ugyanott önálló asztalos felvétetik. Ajánlatok kérelmek „Vidéki” jellegűre 15189 Györfly „Mures” irodájában Arad, Str. Unirel (Fáblán Gábor-ucca.)

Figyelem! Hirdetés. Figyelem!

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy az aradi, valamint vidéki és összes óromániai építőmester urakat, a tisztelettel épített közönséget, hogy a „világhírű jimboliai Treiss-féle 253 sz. hornyolt és kitűnő minőségű hódfarkú cserepek”, valamint legjobb minőségű falitégla, üvegtető, felvilágító oszlopok, kizárólagos képviselőnként a jó hírnévnek örvendő régi cégnek, amely 30 év óta áll fenn, Mittner József utódainál kapható a legnagyobb mennyiségben Aradon az Astra-gyárral szemben, CFR. telepen.

Cserepeink nemcsak minőségileg, de könnyűségükben és kidolgozásukban fogva is, pártatlanok a magok nemében és így az egész bánáti, erdélyi és Óromániaiban nagy tetszésnek örvendenek. Midőn van szerencsénk a fentieket a tisztelettel épített közönség becses figyelmébe ajánlani, kárjuk a fenti régi céghez, úgy mint a múltban, úgy most is bizalommal fordulni és rendeléseikkel képviselőnknek támogatni sziveskedjenek.

TISZTELETTEL: 4830

TREISS-FÉLE gőztégla-és cserepgyáros **JIMBOLIA.**

Lágy ólom

megvételre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Kóstolja meg!

terjesse a hírt, hogy a legjobb hegyi borok **GABUCZ LAJOS „Mókus”** vendéglőjében Aradon, Calea Sapuna és Str. Numa Pompiliu (Varjassy Lajos- és Kasza-u) sark, kaphatók.

Pénzkölcsönök

banktól, legelőnyösebb feltételekkel folyósítottak: **HAASZ Irodája Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-ucca) 12.**

Mozdonyvezető vagy előfűtő, valamint vizgázott kazánfűtő és gépkezelő helybelyi nagy iparvállalatnál felvétetik. Cim Rudolf Mosse, Arad.

Bádogos és vízvezetési munkákat, átfedést, tetőfestést és javítását felelősség mellett vállalja **Marik István** bádogos és vízvezeték szerelő Arad, Bal. Reg. Ferdinand 37.

INGYEN! tudomására hozom mindenkinek, hogy a rossz villanygöket becséreltem ujakra, képkerekezést és ablaküvegezést ocsón vállalom, törött üveg és porcellán tárgyak szakszertű ragasztása, külön ragasztó is kapható. Schwarz üveges Arad, a zsidó templom mellett. 3543

Emeletes ház két uccára üzletekkel és lakásokkal, néhány percnyire a P. Avram Iancuól, évi 140.000 lej bérjövdelemmel, ezenkívül elfoglalható 5 szobás, fürdőszobás lakással, 1 üzlet műhely és pincével 2.000.000 lejért eladó. Kizárólagos megbízott: 15189 **Györfly „Mures” irodája Arad, Strada Unirel (Fáblán Gábor-ucca.)**

HIRDETÉSE EREDMÉNYES LESZ, ha azt szakemberek dolgozzák ki. Kérjen ajánlatot és díjtalan propagandatervezetet: **LLOYD EXPRESS** hirdetési irodától, Cluj, Str. Memorandului 24. Hirdetések, noticok, közlemények a világ bármely lapjában. **Eredeti tarifák szerint.**

JOS. TOCH TELEFON: 63372. **WIEN I.** JUDENPLATZ 5. **ALAPITTATOTT: 1871 ÉVBEN. vv**

Blane Szőrmék Pelze **Modelok Atalakítások**